

якості життя населення. До найбільш значущих цільових функцій соціальної інфраструктури можна віднести [4]: всебічний і повний розвиток людини шляхом задоволення її побутових, духовних і культурних потреб; створення умов для формування прогресивних тенденцій у демографічних процесах; ефективне використання трудових ресурсів; відтворення робочої сили, яка б відповідала потребам і рівню розвитку виробництва; забезпечення оптимальних житлово-комунальних і побутових умов для населення; охорона та покращення здоров'я населення; формування громадської свідомості та наукового світогляду; управління та охорона громадського порядку; розподіл і обмін матеріальних благ.

Отже, соціальна інфраструктура – це стійка сукупність матеріальних об'єктів, з якими взаємодіє соціальний суб'єкт з метою одержання послуг, які створюють умови для раціональної організації всіх його основних видів діяльності. Соціальна інфраструктура повинна забезпечувати не просто процес суспільного відтворення, а ефективне його протікання.

В умовах формування ринкової економіки в Україні, підвищення значимості людського капіталу в економіці держави все більше зростає соціальна складова господарства регіонів та держави в цілому. Значна роль в цьому відводиться соціальній інфраструктурі, оскільки вона забезпечує відтворення робочої сили, створює умови для відпочинку та підвищення культурного рівня населення; гарантує соціальну захищеність усіх соціальних груп; задовольняє потреби в товарах і послугах населення. Таким чином, соціальна інфраструктура забезпечує оптимізацію суспільного розвитку, сприяє формуванню нової людини, всебічного розвитку особистості.

На формування соціальної інфраструктури впливають такі фактори: економічні, політичні, правові, культурні, демографічні, соціальні, національно-етнічні. Ці групи факторів є взаємопов'язані та взаємообумовлені і мають визначальну роль у подальшому розвитку соціальної інфраструктури в сучасних економічних умовах. Ефективне функціонування соціальної інфраструктури відбувається на основі відповідних принципів: ефективність, науковість, комплексність, оптимальність, системність, доцільність [3].

Отже, з позиції економічних процесів соціальна інфраструктура суспільства передбачає реалізацію вищезазначених завдань, центром яких є людина. Розвинена соціальна інфраструктура є необхідною умовою покращення рівня та якості життя населення і позитивно впливає

на соціально-економічний розвиток держави, а повна реалізація організаційних основ функціонування соціальної інфраструктури позитивно вплине на підвищення рівня ефективності її розвитку.

Література:

1. Брунець Б. Р. Сутність означення поняття інфраструктура / Б. Р. Брунець // Науковий вісник НЛТУ України. – 2012. – Вип. 22.5. – С. 372–377.
2. Булкат М. Ознаки та поняття зовнішніх функцій / М. Булкат // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. – 2011. – № 88. – С. 113–115.
3. Кобилін П. О. Підходи до визначення поняття «соціальна інфраструктура» / П. А. Кобилін // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. – 2013. – № 1084. – Вип. 39. – С. 137–142. – (Серія : Геологія – Географія – Екологія).
4. Салій О. М. Функціональне призначення та основні завдання соціальної інфраструктури України / О. М. Салій // Наука і економіка. – 2012. – № 2 (18). – С. 215–218.

Михайло ЗЮЗЯ

слухач магістратури за спеціальністю

«Державна служба»

(науковий керівник: д.н. держ.упр., доцент, доцент кафедри менеджменту та публічного управління Толуб'як В.С.)

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ РЕГІОНУ

В умовах глобалізації регіон постає ключовою одиницею, адже саме на локалізованих територіях створюється істотна частка доданої вартості усіх країн, а регіональні умови здебільшого визначають конкурентоспроможність товарів, що виробляються [1, с. 86]. У зв'язку з цим особливої актуальності набуває питання формування конкурентоспроможності регіонів, а саме створення умов для узгодження взаємодії численних суб'єктів економічної діяльності та забезпечення їх конкурентоспроможності.

Рівень конкурентоспроможності регіонів України в багатьох аспектах визначає рівень розвитку держави та свідчить про конкурентний потенціал регіонів і країни в цілому. Будь-який регіон країни володіє певним конкурентним потенціалом і факторами, що забезпечують

створення конкурентних переваг та досягнення відповідного конкурентного статусу [3]. Розуміння головних факторів регіональної конкурентоспроможності є важливим як для побудови її обґрунтованих теоретичних моделей, так і для всього комплексу дій, пов'язаних зі створенням та практичним застосуванням конкретних програм регіонального розвитку [2, с. 43].

Серед пріоритетних цілей стратегії підвищення конкурентоспроможності регіону варто виділити: створення чіткого й зрозумілого механізму регулювання ринку; забезпечення високої якості продукції; сприяння надходженню інвестиційних ресурсів; збільшення експортного потенціалу підприємств. Для реалізації завдань в межах стратегічних пріоритетів доцільно віднести формування концептуальних засад механізму забезпечення конкурентоспроможності підприємств, спрямованого на задоволення потреб населення в якісній і безпечній продукції та мінімізацію ризиків вітчизняних підприємств в умовах глобальної та мегарегіональної економічної інтеграції.

Формування механізму підвищення конкурентоспроможності регіону вимагає першочергового визначення стратегічних цілей, на досягнення яких повинна орієнтуватися політика місцевих органів влади у всіх сферах. Враховуючи існуючий рівень розвитку соціально-трудова відносин в Україні, основними цілями підвищення конкурентоспроможності регіону є:

1. Соціальні цілі, що охоплюють: підвищення рівня життя та особистих доходів населення, оскільки рівень добробуту є похідним від конкурентоздатності людського потенціалу; зниження соціальної напруги, спричиненої явним та прихованим безробіттям, сповільнення процесів трудової еміграції працездатного населення; створення умов для реалізації носіями соціально-трудова потенціалу професійних знань, навичок та здібностей, що підвищуватиме конкурентоспроможність регіону;

2. Економічні цілі, які полягають у: підвищенні попиту насамперед на кваліфіковану працю завдяки створенню нових виробництв та сфер прикладання праці, оскільки це є дієвим стимулом розвитку соціально-трудова потенціалу та зростання його конкурентоспроможності; створенні умов для підвищення якості трудова потенціалу, тобто освіченості, ініціативності та інноваційної активності населення; забезпеченні довготермінових конкурентних переваг регіону завдяки активізації зайнятості населення в найбільш пріоритетних та стратегічних галузях.

Політика розвитку регіону повинна передбачати застосування комплексу важелів впливу на його конкурентоспроможність, серед яких можна виділити: організаційні, економічні, соціальні важелі, які перебувають у тісному взаємозв'язку. Застосування організаційних важелів формує відповідне інституційне середовище, в якому відбувається розвиток тих складових соціально-трудова потенціалу, які визначають рівень його конкурентоспроможності, тобто економічної активності, мотивації до праці, здатності до підприємництва, освіченості тощо; визначає стратегічні цілі та напрямки розвитку соціально-трудова потенціалу та створює організаційно-правові передумови для використання економічних важелів. Соціальні та мотиваційні важелі підвищення конкурентоспроможності соціально-трудова потенціалу значною мірою залежать від рівня мотивації до праці, прагнення до саморозвитку та підвищення власного професійного рівня.

Для ефективного розвитку господарського комплексу регіону, а отже посилення його конкурентоспроможності важливим є стан транспортних комунікацій. Тому до завдань розвитку транспорту й зв'язку входять збільшення пропускної здатності залізничних колій, реконструкція будівництво та ремонт автомобільних доріг як національного, так і регіонального та місцевого значення. Не менше важливий також є розвиток засобів зв'язку і телекомунікаційної інфраструктури регіону.

Таким чином, для формування конкурентоспроможності регіонів необхідно чітко визначити цілі, серед яких варто виділити соціальні та економічні, а відповідно до цілей завдання, які необхідно реалізувати.

Література:

1. Григорьев Л. Сцилла и Харибда региональной политики / Л. Григорьев, Н. Зубаревич, Ю. Урожаева // Вопросы экономики : зб. науч. тр. – 2008. – № 2. – С. 83–98.

2. Ісиченко І. В. Фактори конкурентоспроможності регіону / І. В. Ісиченко // Український географічний журнал : зб. наук. пр. – 2010. – № 1. – С. 40–47.

3. Кицюк І. В. Фактори підвищення конкурентоспроможності регіонів у процесі модернізації держави / І. В. Кицюк // Наукові праці НДФІ. – 2012. – № 3 (60). – С. 111–114.